

ZAKON
O ZAŠTITI JAMCA U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE

«Službene novine Federacije BiH», broj 100/13 /18.12.2013./

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se zakonom uređuju uvjeti i načini ostvarivanja prava jamca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Cilj ovoga zakona je osigurati zaštitu prava jamca na finansijskom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine.

Odnos prema drugim propisima

Članak 3.

Primjena odredbi ovoga zakona ne utječe na prava koja jamac ima na temelju drugih propisa.

Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, na obligacijskopravne odnose između jamca i povjeritelja primjenjivat će se odredbe Zakona o obligacijskim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

U smislu ovoga zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

Jamac je pravna ili fizička osoba koja je garant kreditnog posla i koja se obvezuje, isključivo u pisanoj formi, izvršiti namirenje povjereniku, tek kad to nije moguće izvršiti koristeći sve instrumente osiguranja kredita sukladno odredbama ovoga zakona.

Glavni dužnik je pravna ili fizička osoba koja je korisnik sredstava odobrenog kredita i koja kreditna sredstva koristi i otplaćuje povjereniku na način definiran odredbama ugovora o kreditu.

Sudužnik je pravna ili fizička osoba koja je odgovorna za naplatu svih povjerenikovih potraživanja jednako kao i glavni dužnik.

Povjerenik je banka, mikrokreditna organizacija i lizing društvo u smislu Zakona o bankama, Zakona o mikrokreditnim organizacijama i Zakona o lizing društvima.

Ugovor o kreditu/mikrokreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi i u Zakonu o mikrokreditnim organizacijama.

Profesionalna pažnja je povećana pažnja i vještina koja se utemeljeno očekuje od povjerenika u poslovanju s korisnicima njihovih usluga, sukladno pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i načelu savjesnosti i poštenja.

Nominalna kamatna stopa znači kamatna stopa izražena kao fiksni ili promjenjivi postotak koji se na godišnjoj razini primjenjuje na iznos povučenih kreditnih sredstava.

Efektivna kamatna stopa iskazuje ukupne troškove kredita koje plaća korisnik kredita, pri čemu su ti troškovi izraženi kao postotak ukupnog iznosa na godišnjoj razini.

Plan otplate je tabelarni pregled svih kronološki prikazanih novčanih tokova, namijenjenih informiranju glavnih dužnika i jamaca a radi ažurnijeg praćenja njihovih obveza po ugovoru o kreditu.

Kreditna sposobnost tražitelja kredita predstavlja utvrđivanje boniteta dužnika, tj. njegove mogućnosti da dobije kredit i da ga zajedno s pripadajućom kamatom otplati u roku utvrđenom ugovorom.

2. POSEBNE ODREDBE

Članak 5.

Povjerenik je dužan pridržavati se odredbi iz ovoga zakona, postojećih odredbi sadržanih u drugim zakonima a koje se tiču postupka u predugovornoj i pregovaračkoj fazi, prije dodjele kreditnih sredstava i zaključivanja ugovora.

Povjerenik je obvezan, prije zaključenja ugovora o kreditu, procijeniti kreditnu sposobnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveza korisnika, na temelju odgovarajuće dokumentacije i podataka dobijenih od korisnika, uvidom u kreditne registre, uz pisanu suglasnost osobe na koju se podatci iz registra odnose, kao i javne registre i baze podataka.

Prije zaključenja ugovora o kreditu, povjerenik je dužan, uz prethodnu pisanu suglasnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveza korisnika, međusobno ih informirati i upoznati s dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti.

Ukoliko jedna osoba nije suglasna da se dobijeni podatci i dokumentacija za procjenu njezine kreditne sposobnosti saopće drugim osobama, povjerenik je dužan s tom činjenicom upoznati druge osobe.

Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se u slučajevima kada je takvo saopćenje podataka izričito zabranjeno posebnim prinudnim propisima ili je suprotno ciljevima javnog poretka.

Ako se ugovorne strane suglase da se kreditno zaduženje korisnika kao dužnika poveća, povjerenik je dužan ponovno procijeniti kreditnu sposobnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveza korisnika, prije bilo kakvog povećanja ukupnog iznosa kredita.

3. KREDITNI DOSIJE

Članak 6.

Prije zaključenja ugovora, kreditni službenik mora sačiniti kreditni dosije. Kreditni dosije mora sadržiti sve dokumente vezane uz odobreni kredit, a najmanje sljedeće:

- 1) zahtjev za kredit potpisan od podnositelja zahtjeva u kojem je navedena svrha u koju će kredit biti korišten;
- 2) izvod iz registra pravnih subjekata podnositelja zahtjeva, ukoliko je riječ o pravnoj osobi;
- 3) originalni primjerak ugovora o kreditu;
- 4) posljednje financijsko izvješće, uključujući bilancu stanja, bilancu uspjeha, izvješće o novčanim tokovima itd., potpisani od odgovorne osobe, ukoliko je riječ o pravnoj osobi;
- 5) potvrdu o zaposlenju i plaći ili iznosu godišnjeg prihoda podnositelja zahtjeva, ukoliko je riječ o fizičkoj osobi;
- 6) dokumentaciju koja se odnosi na kontrolu i ocjenu dužnikovog financijskog stanja i njegove sposobnosti da vrši otplatu kredita po ugovorenim uvjetima s analizom koju je obavio, odnosno ovjerio odgovorni djelatnik povjerenika kojim je potvrđeno da su novčani tokovi dužnika odgovarajući za otplatu kredita;
- 7) odluku odgovarajućeg tijela povjerenika o odobravanju kredita, koja sadrži rokove, kamatu i druge uvjete pod kojima je kredit odobren;
- 8) dokumentaciju koja potvrđuje namjenu kredita;
- 9) ukoliko je podnositelj zahtjeva zastupnik druge osobe, primjerak dokumenta kojim se to potvrđuje;
- 10) dokumente vezane uz kredit osiguran kolateralom ili jamstvom;
- 11) dokumente koji navode novčani iznos na koji je kreditirana imovina osigurana kod odgovarajuće institucije gdje je to moguće;
- 12) za kredit odobren za izgradnju, obnovu ili adaptaciju nekretnine-dokumenti o troškovima radova (predračun radova), izvješća o inspekcijama obavljenim od povjerenika ili dokumente o prijemu objekta kojim se potvrđuje završetak radova;
- 13) u slučaju izmjena i dopuna ugovora o kreditu, nakon odobrenja kredita, dokumente koji to potvrđuju i definiraju;
- 14) dokumente koji prate i potvrđuju otplatu kredita, u cjelini ili djelomice, i sadrže izvor (način) otplate kredita (uplate od dužnika ili realiziranje kolaterala);
- 15) dokumente o financijskom stanju garanta za dati kredit;
- 16) dokumente koji sadrže mjere koje je povjerenik preuzeo prema neurednom dužniku;
- 17) svu prepisku i dokumentaciju o kontaktima između povjerenika i dužnika nakon zaključenja ugovora o kreditu.

4. UGOVOR O KREDITU

Članak 7.

Ugovor o kreditu (u daljnjem tekstu: ugovor) jedinstven je i sadrži sva međusobna prava i obveze glavnog dužnika, povjeritelja i jamca.

Ugovor se obvezatno sačinjava u pisanoj formi.

Obvezatni elementi ugovora o kreditu i mikrokreditu su:

- 1) vrsta kredita/mikrokredita;
- 2) razdoblje na koje se kredit/mikrokredit odobrava;
- 3) poslovno ime, ime i adresa ugovornih strana;
- 4) iznos kredita/mikrokredita koji se odobrava i uvjeti povlačenja sredstava;
- 5) kod kredita indeksiranih u stranoj valuti-valuta u kojoj povjeritelj indeksira kredit/mikrokredit, tip tečaja valute koji se primjenjuje pri odobravanju i otplati kredita/mikrokredita (kupovni ili prodajni tečaj Središnje banke Bosne i Hercegovine ili službeni srednji tečaj, ili kupovni ili prodajni tečaj povjeritelja) kao i datum obračuna;
- 6) visina nominalne kamatne stope uz određenje je li fiksna ili promjenljiva, a, ako je promjenljiva-elementi na temelju kojih se određuje (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.) njihova visina u vrijeme zaključenja ugovora, razdoblje u kojem će se mijenjati, kao i fiksni element ako je ugovoren;
- 7) efektivna kamatna stopa i ukupan iznos koji korisnik treba platiti, a izračunat je na dan zaključenja ugovora;
- 8) plan otplate kredita/mikrokredita i pravo korisnika da tijekom trajanja ugovora, u slučaju promjene plana otplate, odnosno jednom godišnje ako nije došlo do nove promjene, može besplatno dobiti taj plan; ako se kamata i troškovi otplaćuju bez istodobne otplate glavnice-plan otplate kredita treba sadržiti samo rokove i uvjete otplate kamate i troškova;
- 9) metoda koja se primjenjuje kod obračunate kamate (konformni, proporcionalni i dr.);
- 10) stopa zakonske zatezne kamate u trenutku zaključenja ugovora koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obveza i pravila za njezino prilagođavanje, te sve druge nadoknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obveza;
- 11) upozorenje o posljedicama u slučaju neizmirenja obveza, uvjeti, postupak i posljedice otkaza, odnosno raskida ugovora o kreditu/mikrokreditu sukladno Zakonu o obligacijskim odnosima, kao i obavijest o uvjetima i načinu ustupanja potraživanja u slučaju neizmirenja obveza;
- 12) odredba prema kojoj je povjeritelj, kroz instrumente osiguranja kredita predviđene zakonom, osigurao naplatu svojih potraživanja od glavnog dužnika;

13) odredba prema kojoj je povjeritelj mjerodavan i dužan naplatu kreditnih sredstava, u slučaju kašnjenja, izvršiti koristeći sve instrumente osiguranja kredita glavnog dužnika;

14) odredba po kojoj povjeritelj, u svezi s odredbom iz prethodnog stavka, prije utuženja jamca, treba iscrpiti sva pravna sredstva u namirenju svojih potraživanja prema glavnom dužniku;

15) odredba po kojoj jamac neće vraćati kredit prije nego što povjeritelj poduzme sve radnje iz prethodnog stavka ovoga članka, a ukoliko ipak dođe do otplate kredita jamca, visina rate ne smije prelaziti trećinu

(1/3) redovitih primanja svakog jamca pojedinačno i svih jamaca solidarno;

16) vrsta i visina svih naknada koje padaju na teret korisnika kredita/mikrokredita, uz određenje jesu li fiksne ili promjenjive, a ako su promjenjive – rokovi u kojima će ih povjeritelj mijenjati, kao i vrsta i visina drugih troškova (porezi, naknade mjerodavnim tijelima i dr.);

17) vrste sredstava osiguranja, mogućnost za njihovu zamjenu tijekom razdoblja otplate kredita/mikrokredita, kao i uvjeti aktiviranja tih sredstava u slučaju neizmirivanja obveza;

18) uvjeti i način prijevremene otplate kredita/mikrokredita i visina nadoknade u svezi s tim;

19) pravo korisnika na odustanak od ugovora, uvjeti i način odustanka;

20) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi izvansudskog rješavanja spornog odnosa.

Ukupni troškovi kredita/mikrokredita za glavnog dužnika uključuju kamate, naknade i sve troškove koji su direktno povezani sa odobravanjem i korištenjem kredita/mikrokredita i uključuju se u obračun i iskazivanje efektivne kamatne stope.

Ukupan iznos koji glavni dužnik treba da plati predstavlja zbroj iznosa kredita/mikrokredita i ukupnih troškova kredita/mikrokredita koje korisnik snosi.

Pri isplati kredita/mikrokredita povjeritelj uz ugovor uručuje glavnom dužniku jedan primjerak plana otplate kredita/mikrokredita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora, a drugi primjerak ovog plana povjeritelj zadržava u svojoj dokumentaciji.

5. PRAVA JAMCA

Pravo na odustanak (razdoblje hlađenja)

Članak 8.

Jamac ima pravo odustati od zaključenog ugovora u roku sedam dana od dana zaključenja ugovora, bez navođenja razloga za odustanak. Pri odustajanju od ugovora iz stavka 1. ovoga članka, a prije isteka roka iz istog stavka, jamac je dužan o svojoj namjeri obavijestiti povjeritelja, pri čemu se datum prijema te obavijesti smatra datumom odustanka od ugovora. Ova se obavijest dostavlja u pisanoj formi.

Osnovna načela zaštite jamca

Članak 9.

Ako povjeritelj za ispunjenje obveza korisnika, po poslovima odobravanja kredita, osigurava jamstvo, dužan je u pregovaračkoj fazi upoznati jamca s predmetom jamčenja, oblikom jamstva koji se ugovorom zahtijeva, opsegom jamčeve odgovornosti na koju se obvezuje davanjem izjave o jamčenju, te mu predočiti sve informacije, odnosno učiniti dostupnim sve bitne elemente ugovora iz kojih su jasno vidljiva prava i obveze ugovornih strana, i na njegov zahtjev, bez naknade, predati nacrt ugovora radi razmatranja izvan poslovnih prostorija povjeritelja. Povjeritelj i korisnik kredita ne mogu mijenjati obvezatne elemente ugovora kojima se povećava opseg jamčeve odgovornosti, bez prethodne suglasnosti jamca u pisanoj formi. Po svojoj funkciji i prirodi, jamstvo je akcesoran (sporedan) ugovor, koji nema samostalno pravno postojanje, već je ovisno o postojanju i valjanosti osnovnog pravnog posla čijem osiguranju i koristi.

Članak 10.

U smislu ovoga zakona jamac ima:

- 1) pravo na potpuno i istinito informiranje;
- 2) pravo na edukaciju o jamstvu sukladno odredbama ovoga zakona;
- 3) pravo na određenost ili odredivost ugovorne obveze;
- 4) pravo na zaštitu od diskriminacije;
- 5) pravo jamca da bude saslušan i zastupan;
- 6) pravo na sigurnost jamca u slučaju da povjerenik nije poduzeo sve propisane mjere provjere glavnog dužnika;
- 7) pravo na zaštitu jamca od namjernog ili namjeravanog prevarnog postupanja glavnog dužnika ili povjerenika;
- 8) pravo na naknadu štete i kompenzaciju od glavnog dužnika ili povjerenika.

Članak 11.

Ako je jamac fizička osoba, kao jamac se može obvezati samo osoba s potpunom poslovnom sposobnošću (članak 999. Zakona o obligacijskim odnosima) i osoba starosne dobi ne manje od 18 i ne više od 65 godina.

Ako je jamac pravna osoba, povjerenik je dužan provjeriti njegovu kreditnu sposobnost i zaduženost istom vrstom i načinom provjere koja se primjenjuje prema glavnom dužniku sukladno ovom zakonu.

Obveze povjerenika prema jamcu

Članak 12.

Uposlenici koji su angažirani na poslovima prodaje financijskih usluga i pružanju savjeta jamcima dužni su posjedovati odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo, profesionalne i osobne kvalitete, postupati sukladno dobrim običajima poslovanja i poslovne etike, poštovati osobnost i integritet jamca, kao i potpuno, točno i nepristrasno ga informirati o svim pojedinostima u svezi s kreditom glavnog dužnika.

Članak 13.

Prije zaključenja ugovora o kreditu, povjeritelj je dužan kreditnu sposobnost korisnika kredita procijeniti na temelju podataka koje dobije od njega, provjeriti ih uvidom u središnju bazu podataka o zaduženosti korisnika kredita.

Podatci o kreditnoj sposobnosti glavnog dužnika i jamca moraju biti sastavni dio kreditnog dosijea.

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za bankarstvo FBiH) propisat će uvjete za procjenu i dokumentiranje kreditne sposobnosti glavnog dužnika i jamca.

Članak 14.

Poslije zaključenja ugovora povjeritelj je dužan odmah uručiti jedan primjerak ugovora glavnom dužniku i jamcu.

Članak 15.

Za odobranje kreditnih iznosa preko 20.000,00 konvertibilnih maraka i više i razdobljem otplate kredita duljem od tri godine ukida se kategorija jamca za fizičke osobe, a povjeritelj svoja potraživanja namiruje iz instrumenata osiguranja glavnog dužnika, sukladno odredbama ugovora i ovoga zakona.

Članak 16.

Instrumenti osiguranja kredita mogu biti: mjenica, hipoteka na nepokretnu imovinu, oročeni novčani depoziti, jamstvo druge banke, akcije, police osiguranja, sudužnici i drugi zakonima predviđeni instrumenti.

Ukoliko je jedan od instrumenata osiguranja kredita sudužnik, povjeritelj će, sukladno članku 4. ovoga zakona, prema njemu uporabiti sve instrumente prinudne naplate isto kao i prema glavnom dužniku, uključujući i zabranu po pristanku.

Članak 17.

Od jamca se može zahtijevati ispunjenje obveze tek nakon što ju glavni dužnik ne ispuni u roku predviđenom u ugovoru, a povjeritelj iscrpi sva sredstva prinudnog izvršenja protiv glavnog dužnika sukladno odredbama ovoga zakona.

Ugovorom se preciziraju odredbe prema kojima glavni dužnik ne može pokloniti, prodati ili prepisati na treću osobu svoju imovinu za vrijeme trajanja ugovora.

Ugovorom se precizira odredba o načinu postupanja povjeritelja u slučaju da glavni dužnik napusti Bosnu i Hercegovinu, a da prethodno nije izmirio obveze prema povjeritelju.

U slučaju kršenja odredbe iz stavka 2. ovoga članka od glavnog dužnika, povjeritelj ne može tražiti ispunjenje dospjele obveze od jamca sve dok ne traži od suda da se imovina glavnog dužnika vrati u prvotno stanje, odnosno da se izmiri iz zaostavštine po ostavinskom postupku ili da obveze duga preuzmu nasljednici sukladno ostvarenim nasljednim pravima.

Iznimku od odredbi iz prethodnog stavka čine oni jamci koji se vlastitom voljom i odlukom obvežu povjeritelju o preuzimanju obveze izmirenja duga.

Članak 18.

Ugovor ne može sadržavati odredbe kojima se jamac odriče prava zajamčenih ovim zakonom.

Povjeritelj je dužan u svojim poslovnim prostorijama, i to najkasnije 15 dana prije zaključenja ugovora, osigurati da se jamac upozna sa svim činjenicama i uvjetima u svezi s ugovorom, te pružiti mu odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koje se odnose na primjenu ovih uvjeta, te mu, na njegov zahtjev, u pisanoj formi dostaviti odgovore na njegove upite.

Članak 19.

U slučaju promjene obvezatnih elemenata ugovora kojima se povećava opseg jamčeve obveze, povjeritelj je obvezan s tom promjenom upoznati jamca.

Ako je jamac suglasan s prethodnim stavkom, svoju suglasnost potvrđuje sklapanjem dodatka ugovora.

Ako jamac nije suglasan, ostaje na snazi njegova obveza u visini i opsegu prema prvobitnom potpisanom ugovoru.

Članak 20.

Povjeritelj je dužan najmanje dva puta godišnje bez nadoknade dostaviti jamcu obavijest o stanju duga po ugovoru.

Članak 21.

Ako glavni dužnik ne ispuni svoju obvezu na vrijeme, povjeritelj je sukladno ugovoru dužan o tomu obavijestiti jamca.

Nepravične ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje

Članak 22.

Na nepravične ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje, uključujući i postupak njihove zabrane, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine.

Članak 23.

Činu potpisivanja ugovora moraju, pored glavnog dužnika, obvezatno nazočiti i jamci.

6. OSTVARIVANJE PRAVA JAMCA

Članak 24.

Jamac ima pravo na prigovor u pisanoj formi povjeritelju ako smatra da se povjeritelj ne pridržava odredbi ovoga zakona, obveza iz ugovora, općih uvjeta poslovanja i dobre poslovne prakse.

Povjeritelj je dužan poduzeti mjere za rješavanje prigovora, donositi pisane postupke, dostaviti pisani odgovor podnositelju prigovora, najkasnije u roku 30 dana od datuma podnošenja prigovora, te o poduzetim mjerama izvijestiti Agenciju za bankarstvo FBiH.

Ako jamac nije zadovoljan odgovorom povjeritelja iz stavka 2. ovoga članka ili ako povjeritelj nije odgovorio u roku 30 dana, jamac može u pisanoj formi obavijestiti i uložiti prigovor ombudsmanu u Agenciji za bankarstvo FBiH.

Agencija za bankarstvo FBiH, nakon dobijanja obavijesti iz stavka 3. ovoga članka, zatražit će od predmetnog povjeritelja da se očituje o navodima jamca iz te obavijesti - u roku osam dana od dana prijema ovoga zahtjeva.

Ako se povjeritelj očituje ili ne očituje u ostavljenom roku, a Agencija za bankarstvo FBiH ocijeni da su u pitanju povrede članaka ovoga zakona, ona će postupiti sukladno kaznenim odredbama ovoga zakona i kaznenim odredbama drugih zakona koji uređuju rad banaka i mikro kreditnih organizacija.

Ukoliko Agencija za bankarstvo FBiH ne postupi sukladno svojim ovlastima iz prethodnog stavka, jamac može samoinicijativno otkazati jamstvo.

Ako se povjeritelj ne očituje u ostavljenom roku ili se očituje, a Agencija za bankarstvo FBiH ocijeni da nisu u pitanju povrede članaka ovoga zakona, jamac može u pisanoj formi dostaviti prijedlog za posredovanje Agenciji za bankarstvo FBiH, radi izvansudskog rješavanja spornog pitanja.

Izvensudsko rješavanje spornih pitanja

Članak 25.

Sporni odnos nastao iz ugovora iz članka 7. ovoga zakona može se rješavati u izvensudskom postupku, sukladno odredbama zakona i drugih propisa kojima se uređuje posredovanje.

Pravna zaštita jamaca

Članak 26.

Subjekti odgovorni za zaštitu potrošača su sukladno odredbama Zakona o zaštiti potrošača ovlašteni:

- 1) izdavati instrukcije za prestanak provođenja aktivnosti koje su u suprotnosti s odredbama ovoga zakona i pred sudom iznositi te instrukcije;
- 2) pokretati postupak pred mjerodavnim sudom;
- 3) pokretati postupak pred mjerodavnim sudom u slučajevima za nadoknadu štete nanesene kolektivnom interesu jamaca.

Članak 27.

Mjerodavni će sud svojim aktom narediti prestanak bilo kakvog čina ili prakse koji su u suprotnosti s odredbama ovoga zakona ili drugih propisa a koji štete zajedničkim interesima jamaca.

Pravo zastupanja

Članak 28.

Udruga za zaštitu jamaca u Bosni i Hercegovini ovlašćuje se da pokreće postupak pred mjerodavnim sudom radi ostvarivanja naknade štete u slučajevima postupanja povjeritelja ili glavnog dužnika suprotno odredbama ovoga zakona.

Stavljanje izvan zakonske snage

Članak 29.

Ne dopušta se nijedan oblik jamstva koji nije sukladan odredbama ovoga zakona. Ne dopuštaju se ugovori kao dva posebna ugovora: između povjeritelja i glavnog dužnika, s jedne strane, i povjeritelja i jamca, s druge strane. Ne dopušta se institut jamca ako se dužnikova nekretnina uzima u zalog kao instrument osiguranja kredita. Ne dopušta se institut jamca kada je neki zalog instrument osiguranja kredita.

7. OSLOBAĐANJE JAMCA ZBOG NEMARA I ODUGOVLAČENJA POVJERITELJA I PREVARNOG POSTUPANJA GLAVNOG DUŽNIKA I POVJERITELJA

Članak 30.

Jamac se oslobađa obveze:

- 1) ako povjeritelj na njegov poziv poslije dospjelosti potraživanja nije iscrpio sva sredstva osiguranja predviđena ugovorom radi namirenja svoga potraživanja od glavnog dužnika;
- 2) ako nije dobio ugovor od povjeritelja odmah po potpisivanju istog;
- 3) ako se ustanovi da je kredit odobren kreditno nesposobnom klijentu, što je prouzrokovalo obmanu jamca;
- 4) ako nije nazočio činu potpisivanja ugovora;
- 5) ako je kredit odobren na temelju falsificirane dokumentacije glavnog dužnika ili jamca. U tom slučaju jamac može podnijeti kaznenu prijavu za kazneno djelo prijevare;
- 6) ako se utvrdi da se radi o nepismenoj osobi, a na ugovoru nije jasan otisak prsta, odnosno rukoznak jamca ovjeren od dva svjedoka ili od suda, odnosno drugog tijela;
- 7) ako je kredit dodijeljen protivno pozitivnim pravnim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- 8) ako je doveden u zabludu, uslijed prevarnog postupanja, te zbog postojanja mana volje;
- 9) ako nije pokrenut postupak prinudne naplate prema glavnom dužniku a stekli su se uvjeti za njega.

Obveza jamstva prestaje iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka rješenjem Agencije za bankarstvo FBiH ili presudom mjerodavnog suda.

Članak 31.

Ukoliko dođe do oslobađanja jamca iz prethodnog članka, povjeritelj je dužan odmah o tomu pismeno obavijestiti Središnju banku Bosne i Hercegovine, koja će poništiti obvezu predmetnog jamstva u svom središnjem registru podataka.

8. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOGA ZAKONA

Članak 32.

Agencija za bankarstvo FBiH vršit će nadzor nad povjerenjem sukladno ovom zakonu i zakonima kojima se uređuje rad davatelja kredita/mikrokredita.

9. KAZNENE ODREDBE

Članak 33.

Novčanom kaznom od 10.000,00KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj banka ili mikrokreditna organizacija:

- 1) ako financijske usluge ne oglašava na jasan i razumljiv način, odnosno ako oglašavanje sadrži netočne i informacije koje mogu jamca dovesti u zabludu,
- 2) ako ugovor nije sačinjen u pisanoj formi,
- 3) ako svaka ugovorna strana ne dobije jedinstveni primjerak ugovora,
- 4) ako ugovor ne sadrži sve obvezatne odredbe propisane ovim zakonom.

Članak 34.

Za povrede ovoga zakona čije sankcioniranje nije definirano prethodnim člankom shodno će se primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti potrošača, Kaznenog zakona i Zakona o obligacijskim odnosima.

10. FINANCIJSKA SREDSTVA

Članak 35.

Donošenje i provedba ovoga zakona ne iziskuje dodatna financijska sredstva iz Proračuna FBiH.

11. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

Agencija za bankarstvo FBiH će u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti podzakonske akte predviđene ovim zakonom.

Članak 37.

Povjeritelji su dužni svoje opće akte uskladiti s odredbama ovoga zakona najkasnije u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu akata iz članka 36. Zakona.

Članak 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH

Radoje Vidović

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH

Fehim Škaljić